

Playing for Success

PLAYING FOR SUCCESS NAC BREDA

*Onderzoek naar het effect van Playing for Success
op het zelfbeeld van kinderen in de leeftijd van 9 tot 14 jaar*

Auteur: Floor van den Maagdenberg

PLAYING FOR SUCCESS

Onderzoek naar het effect van Playing for Success op het zelfbeeld van kinderen in de leeftijd van 9 tot 14 jaar

Breda, juni 2014

Hogeschool Rotterdam
Instituut Sociale Opleidingen
Eerste begeleider: H. El Gharbaoui
Tweede beoordelaar: H. de Lange

Floor van den Maagdenberg
0840400

VOORWOORD

Voor u ligt een onderzoek naar het effect van het project “Playing for Success” op het zelfbeeld van kinderen in de leeftijd van negen tot veertien jaar. Deze kinderen nemen gedurende tien weken deel aan het project Playing for Success bij de betaald voetbalorganisatie NAC Breda. Dit onderzoek is de afsluiting van de vierjarige HBO opleiding Pedagogiek aan de Hogeschool van Rotterdam.

Graag wil ik enkele mensen bedanken zonder wie dit onderzoek niet tot stand was gekomen. Allereerst wil ik Playing for Success bedanken voor de mogelijkheid om daar mijn onderzoek te verrichten. Met name wil ik Mart van Poppel bedanken. Hij was mijn begeleider tijdens het onderzoek, tevens medewerker bij Playing for Success. Hij heeft mij vrij gelaten om naar mijn inzien het onderzoek zo goed mogelijk tot een goed einde te brengen. Daarnaast hebben Mart en de andere medewerkers van Playing for Success altijd voor mij klaargestaan wanneer nodig. Als laatste wil ik Hafida El Gharbaoui bedanken. Zij heeft als afstudeerbegeleider ervoor gezorgd dat ik mijn onderzoek op tijd af zou ronden en gaf mij elke bijeenkomst bruikbare adviezen. Zij was altijd bereikbaar en in staat om mij te helpen wanneer nodig.

Hopelijk krijgt Playing for Success en de betrokken instellingen een beter inzicht in het effect wat Playing for Success op het zelfbeeld van kinderen in de leeftijdscategorie negen tot veertien jaar doet, en in de mogelijkheid tot optimaliseren van het project.

SAMENVATTING

Voortijdig schoolverlaten is binnen onze samenleving een maatschappelijk probleem. Er wordt veel aandacht besteedt aan het verminderen van dit maatschappelijk probleem. Er zijn verschillende factoren die voortijdig schoolverlaten beïnvloeden, zoals sekse, etniciteit, leeftijd en omgeving. Naast deze factoren kan een leerachterstand ook bijdragen aan dit probleem. Een leerachterstand kan niet zomaar verholpen worden, maar kan wel verminderd worden.

Binnen de betaald voetbalclub NAC Breda is vijf jaar geleden het project Playing for Success gestart. Binnen dit project wordt er gewerkt aan schoolse vaardigheden en het zelfvertrouwen van onderpresterende kinderen in de leeftijdscategorie negen tot veertien jaar.

Tot dusverre is nog geen onderzoek verricht binnen NAC Breda naar het effect van het project Playing for Success op het zelfbeeld van kinderen in de leeftijd van negen tot veertien jaar. Voor de medewerkers van Playing for Success, de gemeente Breda en de onderwijspartijen is dit belangrijk om te weten, omdat dit aan kan tonen of het project een positieve invloed heeft op de deelnemende kinderen. Deze betekenisgeving is belangrijk om verder te investeren in het project en verdere optimalisering.

Om het effect op het zelfbeeld te achterhalen, is binnen dit onderzoek gebruik gemaakt van de volgende vraagstelling:

Wat is het effect van het Playing for Success programma op het sociaal emotioneel welbevinden gericht op het zelfbeeld van kinderen tussen de negen en veertien jaar en zijn er mogelijkheden voor het optimaliseren van het Playing for Success programma om het zelfbeeld van de doelgroep te verbeteren?

Door relevante literatuur en afname van een nul- en eindmeting en interviews is er een antwoord op de hoofdvraag geformuleerd. Op basis van de resultaten van dit onderzoek kan gesteld worden dat het project effect heeft op het zelfbeeld van de deelnemende kinderen. De belangrijkste uitkomsten van het onderzoek vertellen dat het gebruik van rolmodellen, het trainen van motorische vaardigheden en de vorm van begeleiding bijdragen aan een positief zelfbeeld van kinderen.

ABSTRACT

Prematurely leaving school in our society is a social problem. There is a lot of attention to reduce this social problem. There are a lot of reasons why children leaving school prematurely like: gender, ethnicity, age and region. Beside these factors can be learning disabilities a factor. A learning disability cannot be solved, but it can be reduced.

Football club NAC Breda started five years ago with a project named: Playing for Success. In this project children are learning how to deal with their confidence and they are learning some academic skills. The children who are in this project are between the age of nine and fourteen years.

To date no studies within NAC Breda at the effect of the Playing for Success project in the self-image of children aged nine to fourteen years. For the employees of Playing for Success, the municipality of Breda and different educational parties this study is important because it can show that the program have a positive effect on children. And if this is the case, more investors can join the project and automatically the project getting better.

To find out, the effect on the self-image is made of the following questions in this study:

“What is the effect of the Playing for Success program on the social and emotional well-being focused on the self-image of children between nine and fourteen years, and are there opportunities to optimize the Playing for Success program to improve the self-image of the target?”

By using some relevant literature and a decrease in the baseline and a decrease in a final measurement there is an answer to the mean question. According to the results of the study we can say that the program have his effect on the self-image of children. The main findings of the study tell that the use of role models, training and motor skills through mentoring, contribute to a positive self-image of children.

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	7
1.1 Leeswijzer	8
2. Theoretisch kader	9
3. Situatieanalyse	11
4. Probleemstelling	12
4.1 Doelstelling	12
4.2 Deelvragen	12
5. Methodologie	13
5.1 Kwalitatief evaluerend onderzoek	13
5.2 Dataverzameling	13
5.3 Data-analysetechnieken	14
5.4 Ontwerpactiviteiten	15
6. Resultaten	16
7. Conclusie	20
8. Aanbevelingen	22
9. Nader te beschouwen	23
Literatuurlijst	24
Bijlagen	
Bijlage 1 Vragenlijst interview	
Bijlage 2 Nul- en eindmeting	
Bijlage 3 Codeboom interviews	
Bijlage 4 Uitwerking nul- en eindmeting	

1. INLEIDING

In onze maatschappij worden er op dit moment hoge eisen gesteld aan het sociaal competent zijn. Door de verschillende soorten culturen en groeperingen binnen de samenleving wordt er verwacht dat je je aanpast en hiermee om kunt gaan. Inleven in de normen en waarden van anderen en zij in die van jou. Iedereen zal zijn of haar plek in de maatschappij moeten vinden. Het ontwikkelen van sociale competentie is daarom van groot belang (Appelhof & Walraven, 2002). Voor sommige mensen is dit een moeilijke opgave. Zij presteren het niet om een plek te vinden binnen de maatschappij. Binnen het schoolse leven is het ook van belang voor kinderen om hun plek te vinden. Toch zijn er factoren die bijdragen aan een minder groot succes bij kinderen wat kan leiden tot voortijdig schoolverlaten.

In Nederland verlieten de afgelopen jaren 50.000 tot 60.000 jongeren het onderwijs zonder startkwalificatie. Voortijdig schoolverlaten wil zeggen dat een jongere van school vertrekt zonder een startkwalificatie te halen. Een startkwalificatie is een havo- of vwo-diploma, of een mbo-diploma niveau 2. Wanneer een jongere alleen zijn vmbo-diploma haalt en geen vervolgopleiding gaat doen is hij of zij een voortijdige schoolverlater. Verschillende factoren kunnen een rol spelen in het voortijdig schoolverlaten. Factoren zoals sekse, etniciteit, leeftijd en omgeving zijn bepalend voor het risico op voortijdig schoolverlaten (Holter, 2008).

Naast deze factoren kan een leerachterstand ook een reden zijn om als jongere voortijdig school te verlaten, de jongere kan het niet bijbenen en mist de motivatie om door te gaan. Een leerachterstand is vaak niet op te lossen, maar kan wel verminderd worden (Eimers, 2010).

Het zelfbeeld is ook een belangrijk aspect binnen het leven van kinderen. Zelfbeeld in positieve of negatieve zin. Wanneer kinderen een slecht zelfbeeld hebben, presteren ze vaak minder goed op verschillende gebieden. Ook op het schoolse gebied, wat kan leiden tot een leerachterstand.

Binnen de betaald voetbalclub NAC Breda is een project opgericht voor kinderen van 9 tot 14 jaar; 'Playing for Success'. Het is een programma dat zich richt op kinderen die onderpresteren op school. In het hoofdstuk situatieanalyse wordt het project verhelderd.

Playing for Success zou een goede interventie kunnen zijn om te zorgen dat deze kinderen niet voortijdig schoolverlaten, vanwege bijvoorbeeld gebrek aan motivatie, een laag zelfbeeld of het niet bij kunnen benen van de gegeven stof (Oorschot, 2011).

Kinderen in Breda en omgeving kunnen aangemeld worden om deel te nemen aan dit project. Het project bestaat nu vijf jaar. De krantenkop uit BN de Stem op 16 juni 2012 luidde als volgt: "Deelname aan Playing for Success in Breda verdrievoudigt."

Het project is afgelopen jaren geëvalueerd, maar er is nooit een duidelijk beeld geschetst van de resultaten.

Vanuit Playing for Success project is de vraag naar voren gekomen om te onderzoeken of het project effect heeft op het zelfbeeld van de doelgroep om vervolgens te kijken of dit project geoptimaliseerd moet worden op bepaalde gebieden. Aan de hand van deze vraag vanuit de organisatie is de volgende vraagstelling geformuleerd:

“Wat is het effect van het Playing for Success programma op het sociaal emotioneel welbevinden gericht op het zelfbeeld van kinderen tussen de negen en veertien jaar en zijn er mogelijkheden voor het optimaliseren van het Playing for Success programma om het zelfbeeld van de doelgroep te verbeteren?”

1.1 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk zullen de belangrijke thema's besproken worden aan de hand van literatuur. Dit wordt ondergebracht in het theoretisch kader. In het derde hoofdstuk zal de situatieanalyse beschreven worden. Hierin wordt duidelijk wat het project inhoudt en wat de context van de organisatie is. In het vierde hoofdstuk wordt de probleemstelling voorgelegd. Aan de hand van de probleemstelling zullen de deelvragen en de doelstelling beschreven worden die uiteindelijk leiden tot het beantwoorden van de hoofdvraag. In het vijfde hoofdstuk wordt de methodologie beschreven. Hierin wordt verteld welke methodes zijn gebruikt om de data te verzamelen en te analyseren en zal verantwoord worden waarom voor deze methodes is gekozen. In het zesde hoofdstuk worden de resultaten beschreven, zoals verkregen uit het literatuur- en praktijkonderzoek. Uit de resultaten wordt uiteindelijk de conclusie getrokken die in hoofdstuk zeven beschreven zal worden. Voortvloeiend uit de conclusie zullen de aanbevelingen besproken worden om het project te optimaliseren. Ten slotte zal er aandacht zijn voor bepaalde zaken die nader te beschouwen zijn. Hierin wordt kritisch gekeken naar het onderzoek en het proces.

2. THEORETISCH KADER

Binnen dit hoofdstuk worden enkele thema's besproken aan de hand van literatuur.

Sociaal emotioneel welbevinden

Het sociaal emotioneel welbevinden is de basis voor de ontwikkeling van kinderen. Door een veilige omgeving, waarin aandacht is voor ieder individueel kind, wordt de kans vergroot op een evenwichtige ontwikkeling van het kind (Brutsaert, 1993).

Wanneer een kind voldoende aandacht krijgt, zal het kind de mogelijkheid krijgen zichzelf te ontwikkelen. Deze aandacht kan komen uit verschillende hoeken. Deze ontwikkeling kan voorkomen wanneer er drie partijen aanwezig zijn. Het kind zelf, de ouders en de buitenwereld. Deze drie partijen kunnen ondergebracht worden in de dynamische driehoek. Binnen deze driehoek vinden processen plaats, die het leven van het kind beïnvloeden. Het kind krijgt de mogelijkheid om te groeien en er is voortdurend beweging. De buitenwereld kan bestaan uit verschillende vormen contact, zoals school, begeleiders van Playing for Success of een sportclub. Het is dus van belang dat een kind de mogelijkheid krijgt om te ontwikkelen, met aandacht vanuit verschillende partijen (Mulligen, Gieles en Nieuwenbroek, 2001).

Ouders zijn daarin heel belangrijk. De sociale ontwikkeling begint eigenlijk al vanaf dat het kind wordt geboren. Wanneer een kind ongeveer tien jaar is wordt er vooral met leeftijdsgenoten omgegaan. Samen spelen, leuke dingen doen maar nog niet zelf verantwoordelijk zijn. In deze periode zijn daarom de ouders nog van groot belang. Kinderen zijn in deze periode nog niet zelfstandig genoeg om alles zelf te kunnen. Rond hun 13e levensjaar worden ouders minder belangrijk, maar staan vrienden en leeftijdsgenoten voorop. Tieners beginnen zich los te maken van hun ouders en hun eigen identiteit vast te leggen door zich te associëren met hun leeftijdsgenoten en proberen los te komen van het gezin waarin ze zijn opgegroeid (SJRI, 2003). In deze levensfase worden ze wat egoïstischer. Het leven wat een jongere leidt doet hij of zij voor zichzelf en alles draait om hen. Grenzen worden opgezocht om te kijken wat ze wel en niet kunnen doen. Naarmate de jongere ouder wordt neemt dit egocentrische gedrag weer af (Kohnstamm, 2009).

Het zelfbeeld van kinderen in de leeftijd van negen tot veertien jaar

Het begrip zelfbeeld is moeilijk te definiëren. Er worden verschillende definities gehanteerd, omdat het een ruim begrip is. In het Nederlandse woordenboek zullen achter het woord zelfbeeld ook verschillende termen beschreven staan, zoals zelfconcept, eigenwaarde, zelfwaardering en zelfconceptie (Korthagen, 2001). Voor dit onderzoek wordt de volgende definitie gebruikt voor het begrip zelfbeeld:

“Zelfbeeld houdt in dat iemand een beeld heeft van zijn eigen vaardigheden, wel of niet het vertrouwen heeft om met deze vaardigheden bepaalde taken uit te kunnen voeren, en of diegene dit van zichzelf accepteert op niet” (Sanders & Sanders, 2006).

Voor deze definitie is gekozen, omdat deze manier van zelfbeeld betrekking heeft op dit onderzoek.

Voor iedereen is het zelfbeeld heel belangrijk, omdat het zelfbeeld invloed heeft op het zelfvertrouwen van een persoon. Wanneer iemand slecht over zichzelf denkt, zal dit van negatieve invloed zijn op het zelfvertrouwen. Iemand die denkt: ‘Ik kan de hele wereld aan, iedereen vindt me aardig’ zal dit een positieve invloed hebben op het zelfvertrouwen van deze persoon (Vos & Hoeven, N.D.).

Een kind wordt niet geboren met een goed of slecht zelfbeeld, dit groeit in de loop der jaren. Het zelfbeeld bij mensen kan constant verschillen en zal nooit hetzelfde blijven. In de eerste levensfase van een kind ervaart hij of zij zichzelf en de mensen in zijn omgeving niet als individuen.

Kinderen leren over zichzelf na te denken door wat er tegen ze gezegd wordt en hoe er met ze om wordt gegaan. Bij een positieve relatie met de directe omgeving krijgt het kind het gevoel erbij te horen en geaccepteerd te worden. Hierdoor kan een kind een positief zelfbeeld ontwikkelen. Wanneer een kind het gevoel heeft geaccepteerd te worden, zal hij of zij ook iets terug doen voor de directe omgeving. Het is een wisselwerking tussen het kind en de directe omgeving (Vos & Hoeven, N.D.).

Tijdens de basisschooltijd gaat de identiteitsontwikkeling door. Deze kinderen beschrijven zich steeds minder aan de hand van concrete, uiterlijke en fysieke eigenschappen, zoals eerder in de kleutertijd. In de basisschooltijd beschreven kinderen zich aan de hand van psychische, innerlijke en abstracte eigenschappen. Hun beeld wordt gedifferentieerder. De kinderen komen er achter waar ze wel goed in zijn en waar ze minder goed in zijn. Wanneer kinderen hun eigen kwaliteiten moeilijk kunnen beoordelen, kijken zij naar hun omgeving. Ze zijn op zoek naar sociale vergelijkingen. Op zo'n moment kan het kind zichzelf beoordelen en kijken waar het staat. Kinderen vergelijken zichzelf meestal met kinderen die op hen lijkt, of juist met iemand van een lager niveau. Door te vergelijken met iemand van een lager niveau, kan het kind zich meer succesvol voelen (Erikson, 2002).

Ouders zijn van groot belang bij de vorming van het zelfbeeld van kinderen. De eerste en meeste intieme ervaringen van een kind zijn vaak met de ouders. Door deze ervaringen te delen, zal het kind veel waarde hechten aan de ouders en de manier waarop ouders reageren. Hoe vaker positieve ervaringen en opmerkingen herhaald worden, hoe meer het kind het gevoel heeft geaccepteerd te worden. Hierdoor zal het kind een positief zelfbeeld ontwikkelen en meer zelfvertrouwen krijgen (Vos & Hoeven, N.D.).

Voor jonge kinderen is zelfvertrouwen iets anders dan hoe volwassenen zelfvertrouwen zien. Jonge kinderen zien zelfvertrouwen als; merken dat het belangrijk is voor zijn of haar ouders en mensen uit de directe omgeving. Zelfvertrouwen is een proces dat altijd door zal blijven ontwikkelen. Een kind ontwikkelt zijn of haar zelfvertrouwen, doordat ouders en de directe omgeving positief zijn en voldoende aandacht geven dat op een specifiek moment nodig is (Kohnstamm, 2009).

Het zelfbeeld, sport en een rolmodel

Binnen Playing for Success wordt gebruik gemaakt van rolmodellen en sport. Afgelopen jaren is er veel onderzoek gedaan naar de relatie tussen sport en het zelfbeeld van jongeren. Er kan geconcludeerd worden dat fysiek actieve jongeren positiever over zichzelf denken dan minder actieve jongeren (Biddle, 1993; Brettschneider en Klimek, 1998; Fox, 1999; Gruber, 1986; Shields en Bredemeier, 1995; Whitehead en Corbin, 1997).

Het verhogen van de intrapersonlijke competentie, zoals zelfvertrouwen en zelfbeeld komt door het trainen van motorische vaardigheden. Dit komt naar voren als een effectieve aanpak. Als een kind steeds positieve, succesvolle en afwisselende bewegingservaringen opdoet, krijgt het kind meer zelfvertrouwen en een beter beeld van zichzelf (Kunst, 2007). Daarbij is het belangrijk dat het kind steeds de mogelijkheid krijgt om nieuwe doelstellingen voor zichzelf te stellen en deze waar te kunnen maken (Bunker, 1991).

Naast het trainen van de motorische vaardigheden is modelling ook effectief gebleken. Schunk en Zimmerman (2007) hebben onderzoek gedaan naar het effect van modelling. Modelling is een vorm van leren waarbij het gaat om het nadoen van iets dat je iemand anders ziet doen. Dit kan door een persoon te observeren. Kinderen kijken op tegen hun rolmodel en zien dit rolmodel als voorbeeld. Als het rolmodel een taak goed uitvoert, is het kind gemotiveerd deze taak ook uit te voeren. Wanneer deze taak slaagt kan dit positieve invloed hebben op het zelfbeeld van het kind.

3. SITUATIEANALYSE

In dit hoofdstuk zal de inhoud van het project en de context van de organisatie besproken worden.

De organisatie waar het onderzoek plaatsvindt is bij de betaald voetbalclub NAC Breda. NAC Breda is in eerste instantie een betaald voetbalclub waarvan het eerste team uitkomt in de Eredivisie. Naast dat het een betaald voetbalclub is, wil NAC Breda zich ook inzetten voor de samenleving en de mensen in de regio die steun kunnen gebruiken. NAC Breda is daarom een aantal projecten gestart die vallen onder de naam TeamPlay@NAC. Playing for Success is één van die projecten die NAC Breda is gestart in 2011 (NAC Breda, N.D.).

Oorspronkelijk komt het initiatief achter het project 'Playing for Success' uit Groot-Brittannië. Daar zijn ze inmiddels begonnen om dit initiatief door te zetten bij niet alleen voetbalorganisaties, maar bij meerdere sporten vanwege het grootte succes. Binnen dit project wordt er een verbinding gelegd tussen onderwijs en sport. Het doel van het project is: 'Het beeld dat leerlingen van zichzelf hebben en hoe ze leren te veranderen, alsmede het vergroten van het zelfvertrouwen, waardoor ze uiteindelijk beter gaan presteren' (Oorschot, 2011).

Playing for Success is een naschools onderwijsprogramma, waarmee kinderen in de leeftijd van negen tot veertien jaar werken aan zowel hun schoolse vaardigheden als aan hun sociaal-emotionele welbevinden. Het zijn kinderen die onderpresteren op school, maar die wel over voldoende cognitieve mogelijkheden beschikken. Deze kinderen werken gedurende tien weken een lesprogramma af in de zogeheten NAC Academy. Het programma volgen de kinderen naast hun reguliere schooltijd twee à drie uur per week. De NAC Academy ligt in het voetbalstadion van NAC Breda. Hierin zijn verschillende ruimtes ingericht, geschikt voor verschillende doeleinden. Er zit bijvoorbeeld een persruimte, de kleedkamer of een nageemaakt stadion in (Jansen & Kort, 2009).

Door leerlingen op een plek te brengen waar ze veel positieve leerervaringen opdoen, wordt het zelfbeeld en zelfvertrouwen van de leerlingen versterkt. Deze plek is een inspirerende plek buiten school, waar ze samen met andere kinderen werken aan opdrachten die aansluiten bij hun interesses.

Een belangrijke factor die meespeelt, is de continue aandacht en begeleiding die de kinderen krijgen. Naast de aandacht en begeleiding is structuur erg belangrijk. Als leerlingen weten waar ze aan toe zijn en wat er van hen verwacht wordt, zullen zij eerder gemotiveerd aan het werk gaan (Oorschot, 2011).

De leerlingen worden na hun reguliere schooltijd opgehaald bij hun scholen. De start van de middag is altijd gezamenlijk met soms een kringgesprek over iets waar ze mee bezig zijn. Na de opening gaan de leerlingen in tweetallen hun individuele leerdoelen bepalen. De leerdoelen hangen samen met de achterstand die ze moeten inlopen en op sociaal-emotioneel gebied. Dit wordt vastgelegd in een digitaal logboek, waarin ze dingen kunnen verwerken en kunnen aanpassen als ze willen. Naast hun leerdoelen kunnen ze in het programma de leerdoelen evalueren, hierop reflecteren en geven de docenten de leerlingen positieve feedback. Het is digitaal zodat ze thuis kunnen laten zien waar ze aan gewerkt hebben en welke positieve feedback ze hebben gekregen van de docenten aanwezig in het leercentrum. Het werken met persoonlijke leerdoelen vergroot de betrokkenheid van de leerlingen van hun eigen leerproces. Na het opstellen van de leerdoelen gaan de leerlingen verder met een opdracht. Deze opdracht kan in groepsverband zijn of individueel. Tijdens het maken van de opdracht worden de leerlingen ondersteund en begeleidt, zodat ze nooit hoeven te wachten met een bepaalde vraag. Binnen het programma zijn er een aantal momenten waarop er met elkaar iets gevierd wordt. De laatste bijeenkomst worden de behaalde resultaten gevierd met alle leerlingen, hun ouders en wanneer mogelijk met vertegenwoordigers vanuit de voetbalclub (Oorschot, 2011). Het tien weeks programma is een combinatie van een programmagericht en ontwikkelingsgericht curriculum. Het biedt enerzijds de structuur die leerlingen nodig hebben om planmatig te werken en anderzijds ook tal van keuzemogelijkheden. Daarnaast bevordert het, het leren samenwerken, het leren eigen doelen te stellen en het leren reflecteren (Oorschot, 2011).

4. PROBLEEMSTELLING

In dit hoofdstuk zal het praktijkprobleem belicht worden. Aan de hand van het probleem zal de vraagstelling, de doelstelling en de deelvragen beschreven worden die leiden naar een eindconclusie en een implementatieplan.

Playing for Success viel onder de naam TeamPlay@NAC. TeamPlay@NAC heeft in augustus 2013 een aantal projecten geëvalueerd, omdat zij wegens geldgebrek niet alle projecten konden blijven uitvoeren. Playing for Success is één van die projecten waar voor gekozen is om verder in te investeren. Hier is voor gekozen, omdat de resultaten bij de leerlingen die deelnamen goed bleken te zijn. Echter is er nog niet eerder gericht onderzoek gedaan naar het effect op het zelfbeeld van de deelnemende kinderen.

Playing for Success bestaat nu vijf jaar en wordt gefinancierd door de gemeente Breda. Gemeenten hebben belang bij het terugdringen van voortijdige schoolverlaters. Wanneer het zelfbeeld van kinderen positief is en dit project effect heeft op het zelfbeeld van de leerlingen, kan dit leiden tot het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en zal er verder worden geïnvesteerd in het project. Niet alleen voor de gemeente, maar ook voor de onderpresterende kinderen is het van belang dat het project in stand blijft. Op deze manier kunnen zij werken aan hun schoolse vaardigheden en hun zelfvertrouwen en zelfbeeld.

Naast de gemeente Breda zijn er nog meer organisaties betrokken bij Playing for Success. Onder andere Stichting Katholiek Basisonderwijs INOS, ROC West-Brabant en Avans Hogeschool. Afgelopen jaren is er bekeken of de kinderen die het project doorlopen hebben ook daadwerkelijk succes beleven, maar er is nooit onderzoek gedaan naar het effect op het zelfbeeld van de deelnemende kinderen. Na deze vijf jaar zijn de betrokken organisaties benieuwd of het project echt effect heeft op het zelfbeeld van de kinderen en of het de moeite waard is om door te gaan met Playing for Success. Vanuit Playing for Success is de vraag naar voren gekomen om onderzoek te doen naar dit onderwerp wat luidt tot de volgende vraagstelling:

“Wat is het effect van het Playing for Success programma op het sociaal emotioneel welbevinden gericht op het zelfbeeld van kinderen tussen de negen en veertien jaar en zijn er mogelijkheden voor het optimaliseren van het Playing for Success programma om het zelfbeeld van de doelgroep te verbeteren?”

4.1 Doelstelling

Het onderzoeksdoel van dit onderzoek zal zijn: gedurende het onderzoek door middel van literatuur- en praktijkonderzoek het effect van het project Playing for Success op het zelfbeeld van de deelnemende kinderen in kaart brengen.

4.2 Deelvragen

- Welke ontwikkeling maakt het zelfbeeld van kinderen tussen de negen en veertien jaar door?
- Welke elementen uit het Playing for Success project hebben een positief effect op het zelfbeeld van de doelgroep?
- Wat zijn de mogelijkheden voor het optimaliseren van het Playing for Success project gericht op de ontwikkeling van het zelfbeeld van de doelgroep?

5. METHODOLOGIE

In dit hoofdstuk worden de methoden besproken die gebruikt zijn voor dit onderzoek. Daarnaast worden deze methodes verantwoord en toegelicht.

5.1 Kwalitatief evaluerend onderzoek

De onderzoeksvorm die gehanteerd wordt tijdens dit onderzoek is een kwalitatief evaluerend onderzoek. Evaluatie kan worden gezien als een systematische beoordeling op basis waarvan nieuwe beslissingen kunnen worden genomen (Donk en Lanen, 2013). Binnen dit onderzoek wordt het Playing for Success project geëvalueerd, om te kijken of het gewenste doel/resultaat wordt behaald. De hoofd onderzoeksvorm zal kwalitatief evaluerend zijn, maar om betrouwbaar en valide onderzoeksresultaten te verkrijgen, wordt er gebruik gemaakt van een getrianguleerde onderzoeksvorm waarin zowel beschrijvend, evaluerend en verklarend onderzoek gedaan zal worden.

Er is gekozen voor kwalitatief onderzoek, omdat daarmee eigenschappen vastgelegd kunnen worden die niet kwantificeerbaar zijn, zoals ervaringen en gevoelens van mensen. Door middel van deze vorm van onderzoek kan het beste in beeld worden gebracht wat het effect van Playing for Success is op het zelfbeeld van de doelgroep.

5.2 Dataverzameling

Dit onderzoek is verricht bij het project Playing for Success in het NAC Breda stadion, tevens opdrachtgever van het onderzoek.

Om data te verzamelen is er gekozen voor de volgende twee manieren: een nul- en eindmeting en een halfgestructureerd interview. Door de resultaten van de nul- en eindmeting te combineren met de resultaten uit de interviews kan er een zo goed mogelijk beeld ontstaan van het effect op het zelfbeeld van de doelgroep binnen het project Playing for Success.

Literatuuronderzoek

Om het theoretisch kader zo volledig en betrouwbaar mogelijk te maken is er gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Deze bronnen zijn vergeleken en verschillende bronnen zijn beschreven. Dit literatuuronderzoek heeft plaatsgevonden gedurende het hele onderzoek, om constant op de hoogte te blijven van eventuele ontwikkelingen en om het onderzoek zo valide en betrouwbaar mogelijk te maken.

Nul- en eindmeting

Gedurende 10 weken volgen de kinderen die deelnemen aan Playing for Success een programma. Dit programma is gericht op verschillende factoren, zoals extra aandacht voor rekenen, taal en ICT. Het programma sluit aan bij de leerbehoeften en –mogelijkheden van de doelgroep. Daarnaast wordt er gewerkt aan het verbeteren van het zelfvertrouwen en het zelfbeeld van deze kinderen.

Aan het begin van de deelname wordt er een nulmeting afgenomen. Deze nulmeting is afgenomen bij een groep van 12 kinderen. Deze nulmeting bestaat uit vragen die gericht zijn op de schoolse vaardigheden, sociale acceptatie, fysieke verschijning, gedragsverhouding en gevoel van eigenwaarde.

Om deze nulmeting samen te stellen is er gebruik gemaakt van een combinatie van de methode CBSK en de aandachtspunten van het project Playing for Success. Met de CBSK, competentiebelevingsschaal voor kinderen, kan er bekeken worden op welke wijze een kind zichzelf ervaart en hoe hij of zij zijn eigen vaardigheden en/of adequaatheid op een aantal relevante levensgebieden inschat (NJI, 2013).

Deze levensgebieden zijn van belang om te kijken hoe een kind over zichzelf denkt en of het project inderdaad effect heeft op het zelfbeeld van de doelgroep.

Aan het eind van de 10 weken wordt er een eindmeting afgenomen. Binnen deze eindmeting worden exact dezelfde stellingen voorgelegd aan de kinderen om een betrouwbaar en valide onderzoek te kunnen doen.

De nul- en eindmeting worden een of een afgenomen, zodat de betrouwbaarheid hoog blijft en kinderen niet bij elkaar kunnen kijken. De nul- en eindmeting worden naast elkaar gelegd om te kijken of er verbetering plaats heeft gevonden op de levensgebieden van de kinderen. Aan de hand daarvan kan er gekeken worden of het project effect heeft op het zelfbeeld van de kinderen.

Interview

Naast de nul- en eindmeting heeft er een interview plaatsgevonden. Dit interview is afgenomen bij de 12 kinderen die ook de nul- en eindmeting hebben ingevuld.

Er is gekozen voor een halfgestructureerd interview met 13 vragen, gericht op de onderwerpen Playing for Success, zelfbeeld en de evaluatie van het project. Een halfgestructureerd onderzoek heeft kenmerken van een gestructureerd en een ongestructureerd interview. Een halfgestructureerd interview bestaat uit open beginvragen, waarvan de formulering en de volgorde vastliggen.

Binnen het interview zijn onderwerpen vastgelegd die aan de orde moeten komen, maar er is ruimte en vrijheid voor de geïnterviewde om antwoord te geven en in te brengen wat hij of zij relevant vindt binnen de vastgestelde kaders van het interview (Michelbrink, 2010).

Voor deze vorm van interviewen is gekozen, omdat kinderen vaak veel vertellen en niet altijd gericht antwoord geven op de vraag die gesteld wordt. Wanneer er vaste vragen voorgelegd worden en het kind het niet begrijpt, zal er een andere manier gevonden moeten worden om toch het antwoord te krijgen. Door middel van een halfgestructureerd interview en doorvragen komen er meer antwoorden los en voelt het kind de ruimte en vrijheid om antwoord te geven.

Door de afname van de nul- en eindmeting en het interview kan er een totaalbeeld in kaart gebracht worden van wat het project voor effect heeft op het zelfbeeld van de doelgroep. Aan de hand van de nul- en eindmeting zal er een verandering geconstateerd kunnen worden. Door het afnemen van het interview kan er dieper ingegaan worden op bepaalde levensgebieden en factoren van het project om het totaalbeeld nog beter in kaart te krijgen en het onderzoek betrouwbaarder te maken.

5.3 Data-analysetechnieken

Na het afnemen van de nul- en eindmeting en het interview moet de verzamelende data geanalyseerd worden, om uiteindelijk de resultaten op te kunnen maken en een conclusie te kunnen trekken.

Nul- en eindmeting

De nul- en eindmeting wordt aan het begin en einde van de 10 weken afgenomen. Voordat de kinderen beginnen hebben zij een beeld over zichzelf. Dit kunnen ze aangeven in de nulmeting. Aan het einde van de 10 weken hebben zij het programma doorlopen en vullen zij de eindmeting in. Deze metingen zullen naast elkaar gelegd worden en bekeken worden. De uitkomsten zullen in een schema gezet worden om te kijken wat de veranderingen zijn.

Interview

De interviews worden opgenomen met een voicerecorder en later uitgewerkt door middel van verbatims. Dit gebeurt om de data zo nauwkeurig mogelijk te verwerken. Na het schrijven van de verbatims is er gekozen om het interview te coderen. Coderen wordt gedaan door labels of codes toe te kennen aan tekstfragmenten door lezen, herlezen, organiseren, (her)ordenen, reflecteren en logisch redeneren. Door het toekennen van labels of codes kunnen er patronen of structuren herkend worden in de verzamelende data (Michelbrink, 2010). Door coderen kunnen belangrijke onderwerpen aangehaald en bekeken worden om deze mee te nemen in de resultaten en de uiteindelijke conclusie.

Om uiteindelijk de resultaten op te kunnen maken zal de eind- en nulmeting gecombineerd worden met de interviews en het literatuuronderzoek. Deze resultaten zullen vergeleken en bekeken worden om uiteindelijk een conclusie te kunnen trekken.

5.4 Ontwerpactiviteiten

Binnen het onderzoek zullen er drie deelvragen beantwoordt worden om uiteindelijk antwoord te kunnen geven op de hoofdvraag. Om deze deelvragen en uiteindelijk de hoofdvraag optimaal te kunnen beantwoorden zijn er activiteiten gedaan.

- ***Welke ontwikkeling maakt het zelfbeeld van kinderen tussen de negen en veertien jaar door?***

Deelvraag een zal beantwoordt worden door middel van literatuuronderzoek. Gedurende het onderzoek is er literatuuronderzoek gedaan naar de ontwikkeling van het zelfbeeld van kinderen tussen de negen en veertien jaar. Er zijn verschillende bronnen gebruikt om deze deelvraag te beantwoorden. Dit om het onderzoek betrouwbaar en valide te maken. Er is gebruik gemaakt van wetenschappelijke artikelen en boeken.

- ***Welke elementen uit het Playing for Success project hebben een positief effect op het zelfbeeld van de doelgroep?***

Deelvraag twee zal beantwoordt worden door middel van literatuuronderzoek en praktijkonderzoek. Er is gebruik gemaakt van een nul- en eindmeting en een interview. De nul- en eindmeting en het interview zijn afgenomen bij 12 kinderen. Er is gekozen om dit één op één te doen om een betrouwbaar en eerlijk antwoord te krijgen.

De nul- en eindmeting is samengesteld door levensgebieden uit de methode CBSK en de factoren waar het project Playing for Success zich op richt.

Het interview is samengesteld met verdiepende vragen gericht op dezelfde factoren als bij de nul- en eindmeting.

- ***Wat zijn de mogelijkheden voor het optimaliseren van het Playing for Success project gericht op de ontwikkeling van het zelfbeeld van de doelgroep?***

Deelvraag drie zal beantwoordt worden door middel van literatuur en praktijkonderzoek. Door middel van de afgenomen nul- en eindmeting en de interviews kan er gekeken worden welke mogelijkheden er zijn om te optimaliseren. Door literatuur en praktijk met elkaar te combineren zal er een duidelijk beeld komen wat nodig is om te optimaliseren.

Binnen dit onderzoek zal de validiteit en betrouwbaarheid gewaarborgd worden door deelnemende kinderen te interviewen en een nul- en eindmeting af te nemen. Er wordt onderzoek gedaan naar de vraag vanuit de opdrachtgever. Door kinderen één op één te ondervragen wordt de mogelijkheid tot systematische verstoringen verkleint. Bij het opstellen van de interview vragen en de nul- en eindmeting wordt er gelet op de validiteit, door middel van een bestaand evidence based meetinstrument.

De afgenomen interviews en nul- en eindmeting zullen allemaal op dezelfde manier worden uitgewerkt, zodat er betrouwbare resultaten uitkomen en er uiteindelijk een conclusie getrokken kan worden.

6. RESULTATEN

In dit hoofdstuk zullen de resultaten beschreven worden. De resultaten zullen per deelvraag beschreven worden, om uiteindelijk een antwoord te kunnen geven op de hoofdvraag van dit onderzoek.

Een van de belangrijkste doelen van Playing for Success is om het zelfvertrouwen van de deelnemers te verbeteren. De deelnemers hebben vaak een laag zelfbeeld door vervelende ervaringen op school of thuis. Maar heeft Playing for Success daadwerkelijk effect op het zelfbeeld van de kinderen die deelnemen? Hieronder zal per deelvraag het resultaat beschreven worden.

- ***Welke ontwikkeling maakt het zelfbeeld van kinderen tussen de negen en veertien jaar door?***

Voor dit onderzoek wordt de volgende definitie gebruikt voor het begrip zelfbeeld: "Zelfbeeld houdt in dat iemand een beeld heeft van zijn eigen vaardigheden, wel of niet het vertrouwen heeft om met deze vaardigheden bepaalde taken uit te kunnen voeren, en of diegene dit van zichzelf accepteert op niet" (Sanders & Sanders, 2006).

Het zelfbeeld van iemand heeft invloed op het zelfvertrouwen van een persoon. Wanneer iemand slecht over zichzelf denkt zal dit van negatieve invloed zijn op het zelfvertrouwen en het zelfbeeld. Het zelfbeeld van iemand groeit in de loop der jaren. Het zelfbeeld is nooit hetzelfde, dit kan voortdurend veranderen.

In de eerste levensfase van een kind ervaart een kind zichzelf en de omgeving niet als individuen. Kinderen leren over zichzelf door wat er tegen ze gezegd wordt en hoe er met ze wordt omgegaan (Vos & Hoeven, N.D.).

Een kind ontwikkelt een positief zelfbeeld door een positieve relatie met de directe omgeving. Het is een wisselwerking tussen het kind en de directe omgeving.

Ouders zijn van groot belang als het gaat om de vorming van het zelfbeeld bij een kind. De eerste en meest intieme ervaringen zijn vaak met de ouders. Hoe vaker positieve ervaringen en opmerkingen herhaald worden, hoe meer het kind het gevoel heeft geaccepteerd te worden. Het kind ontwikkelt op deze manier een positief zelfbeeld (Vos & Hoeven, N.D.).

Daarnaast kan het trainen van motorische vaardigheden bijdragen aan het verhogen van de intrapersonlijke competentie, zoals het zelfvertrouwen en het zelfbeeld. Als een kind positieve, succesvolle en afwisselende bewegingservaringen opdoet, krijgt het kind meer zelfvertrouwen en een beter beeld van zichzelf (Kunst, 2007). Het kind moet steeds de mogelijkheid krijgen om voor zichzelf nieuwe doelstellingen te creëren. Deze moeten realistisch zijn om ze waar te kunnen maken (Bunker, 1991).

Naast een positieve relatie met ouders en directe omgeving en het trainen van motorische vaardigheden kan modelling ook bijdragen aan een positief zelfbeeld van kinderen. Modelling is een vorm van leren waarbij het gaat om het nadoen van iets dat je iemand anders ziet doen (Schunk en Zimmerman, 2007). Observeren van een rolmodel is hiervan een manier. Kinderen kijken op tegen hun rolmodel en zien dit rolmodel als hun voorbeeld. Wanneer hun rolmodel een taak goed uitvoert, is het kind gemotiveerd om deze taak ook uit te voeren. Als hij of zij erin slaagt deze taak goed uit te voeren, heeft dit een positieve invloed op het zelfbeeld van het kind.

- **Welke elementen uit het Playing for Success project hebben een positief effect op het zelfbeeld van de doelgroep?**

Gedurende het onderzoek zijn er 12 interviews en 12 nul- en eindmetingen afgenomen bij de doelgroep. De nul- en eindmeting bevat vragen die gericht zijn op het zelfbeeld. Deze zijn verwerkt en de volgende resultaten zijn er uit gekomen.

Uit onderzoek is gebleken dat de respondenten tevreden zijn met wat ze kunnen. Deze stelling scoorde bij de nul- en eindmeting hoog. Elf van de twaalf respondenten gaven dit aan. Hun score is gedurende de tien weken deelname hetzelfde gebleven of toegenomen.

Bij de volgende stelling; ik heb zelfvertrouwen, hebben de respondenten laag gescoord. Minder dan de helft geeft aan geen zelfvertrouwen te hebben. Dit is een belangrijk gegeven waar naar gekeken moet worden in het trekken van de conclusie. Bij de stelling of de respondenten graag naar school gaan, wordt laag gescoord. Maar vier van de twaalf respondenten geven aan graag naar school te gaan.

Een belangrijke uitkomst kwam naar voren bij de stelling; ik ben een vrolijk kind. Acht van de twaalf respondenten gaf aan dat hij of zij een vrolijk kind is. Vrolijk zijn kan bijdragen aan een positief zelfbeeld van een kind.

Deze resultaten kunnen getrokken worden uit de nul- en eindmeting die afgenomen is bij de doelgroep. Deze resultaten zijn belangrijk als er gekeken wordt naar het beantwoorden van de hoofdvraag. De uitkomsten zijn terug te vinden in bijlage 4.

Bij de afgenomen interviews geven de respondenten de volgende antwoorden. De meest belangrijke en opvallende antwoorden volgen hieronder. Deze zijn beschreven in verbatims, om een beeld te scheppen van de gegeven antwoorden. Alle overige antwoorden staan verwerkt in de codeboom, te vinden in bijlage 3.

De deelnemende kinderen hebben vooraf verwachtingen van Playing for Success. Iedereen heeft een andere motivatie om deel te nemen en iedereen wil iets anders leren.

Vraag 1: Wat verwachtte jij van Playing for Success aan het begin van de deelname?

Respondent 12: "Ik had verwacht dat het leuk en gezellig zou zijn. Veel zouden samenwerken en werken met computers."

De helft van de ondervraagden respondenten gaf aan in het interview dat hij of zij verwacht had dat het zou worden. Een aantal kinderen geeft aan te willen werken met computers, leren samenwerken en dingen te leren over de middelbare school.

Vraag 4: Wat heb je geleerd bij Playing for Success?

Respondent 1: "Positief blijven naar iedereen en ook naar mezelf. Met respect met elkaar omgaan."

Respondent 2: "Interview maken. Werken met computers en een planning maken."

Respondent 3: "Plannen en samenwerken."

Respondent 4: "Niet met andere mensen bemoeien."

Vraag 10: Hoe zie jij jezelf na de deelname aan Playing for Success?

Respondent 6: "Ik ben een verschillende jongen, soms kan ik heel goed samenwerken met andere kinderen soms niet. Soms ben ik heel druk, soms heel rustig. Het ligt aan andere kinderen hoe ik ben. Aan het begin had ik niet veel zelfvertrouwen, nu iets meer. Aan het einde heb ik meer zelfvertrouwen."

Respondent 2: "Ik vind mezelf sportief, wel aardig en soms behulpzaam. Ik wil door PFS meer zin in school krijgen en minder zenuwachtig zijn voor een spreekbeurt of mijn interview met Poepon. Aan het einde heb ik meer zelfvertrouwen."

Gebleken uit onderzoek is dat acht van de twaalf deelnemende kinderen aangeven dat zij na het deelnemen aan Playing for Success meer zelfvertrouwen zullen hebben. Een belangrijk gegeven is dat de respondenten niet kunnen aangeven hoe dit komt.

Begeleiding kan een punt zijn wat bijdraagt aan het zelfbeeld van een kind. Op school hebben de kinderen vaak een juffrouw of meneer voor de klas staan die aandacht moet verdelen over een grote groep kinderen. Bij Playing for Success staan er meer begeleiders op een groep, waardoor de kinderen meer aandacht krijgen. Door tien weken actief deel te nemen aan het project is gebleken dat de kinderen inderdaad meer aandacht krijgen en dat dit effect kan hebben op het zelfbeeld. De kinderen voelen zich meer geaccepteerd en begrepen. Hieronder volgt de vraag die betrekking heeft op de begeleiding tijdens hun deelname.

Vraag 5: Hoe was de begeleiding die je kreeg tijdens de deelname?

Respondent 3: "Goede begeleiding. Ze vertellen veel en geven goede uitleg.

Er hoeft niks te veranderen. Leuk met meisjes begeleiders. Ze geven snel en veel uitleg. "

Respondent 6: "Sommige begeleiders zijn leuk, sommige minder leuk. Van mij mag het wel veranderen. Allemaal op dezelfde manier ingrijpen. De een geeft eerst een waarschuwing, de andere grijpt meteen in. Dit vind ik heel verwarrend."

Deze vraag wordt door elf van de twaalf respondenten positief beantwoordt. Zij zijn tevreden met de begeleiding die ze kregen en dat er niet perse iets hoeft te veranderen. Op dit moment zijn er veel meisjes begeleiders. Vier van de twaalf respondenten geven aan dat het misschien leuker was geweest als er meer jongens als begeleiders waren.

- **Wat zijn de mogelijkheden voor het optimaliseren van het Playing for Success project gericht op de ontwikkeling van het zelfbeeld van de doelgroep?**

Uit onderzoek zijn de volgende resultaten gekomen.

Vraag 12: Is er iets wat voor jou anders had gemoeten bij Playing for Success?

Respondent 9: "Andere verdeling in de groep. Voor de rest hoeft er niks anders."

Respondent 4: "Ik had graag meer NAC spelers gezien. Rekenen leren op een leuke manier. En bij 5 x waarschuwen moet diegene naar huis. "

Een belangrijk resultaat is dat vier van de twaalf respondenten aangeeft dat de groepsverdeling anders had gemoeten. Meer rust of minder vervelende kinderen in een groep. Dit kan een belangrijk gegeven zijn dat bijdraagt aan het verbeteren van het zelfbeeld van de deelnemende kinderen. Wanneer een kind zich niet op zijn of haar gemak voelt, zal hij of zij minder goed functioneren.

Naast deze gegevens geven drie van de twaalf respondenten aan meer tijd aan plannen te willen besteden. Deze kinderen gaan volgend jaar naar de middelbare school en hadden graag meer willen leren over plannen.

7. CONCLUSIE

In dit hoofdstuk zal de conclusie beschreven worden. Hierin wordt antwoord gegeven op de hoofdvraag.

Aan de hand van onderzoek is er een conclusie getrokken om de volgende hoofdvraag te kunnen beantwoorden:

Wat is het effect van het Playing for Success programma op het sociaal emotioneel welbevinden gericht op het zelfbeeld van kinderen tussen de negen en veertien jaar en zijn er mogelijkheden voor het optimaliseren van het Playing for Success programma om het zelfbeeld van de doelgroep te verbeteren?

Uit de geraadpleegde bronnen is gebleken dat ouders van groot belang zijn bij de vorming van het zelfbeeld van kinderen. De eerste en meest intieme ervaringen zijn vaak met de ouders. Hoe vaker positieve ervaringen en opmerkingen herhaald worden, hoe meer het kind het gevoel heeft geaccepteerd te worden (Vos & Hoeven, N.D.). Een kind ontwikkelt een positief zelfbeeld door een positieve relatie met de directe omgeving. Het is een wisselwerking tussen het kind en de directe omgeving (Vos & Hoeven, N.D.).

Het trainen van motorische vaardigheden draagt bij aan het vormen van het zelfbeeld bij een kind. Wanneer een kind positieve, succesvolle en afwisselende bewegingservaringen opdoet, krijgt het kind meer zelfvertrouwen en een beter zelfbeeld (Kunst, 2007). Het kind moet hierin mogelijkheden krijgen om doelstellingen voor zichzelf te creëren die realistisch en haalbaar zijn. Tijdens de deelname aan Playing for Success zijn de kinderen bezig met doelstellingen. Aan het einde van de dag vullen de kinderen zelf een evaluatie in en krijgen ze positieve feedback van de begeleiders. Deze feedback is altijd positief. Hierdoor gaan de kinderen met een goed gevoel naar huis. Het kind krijgt het gevoel geaccepteerd te worden en beleeft een succesmoment (Vos & Hoeven, N.D.).

Uit verdere geraadpleegde bronnen is gebleken dat modelling bijdraagt aan een positief zelfbeeld van kinderen. Schunk en Zimmerman (2007) hebben onderzoek gedaan naar het effect van modelling. Als een rolmodel, in dit geval een NAC speler, een taak goed uitvoert, is het kind gemotiveerd deze taak ook uit te voeren. Wanneer deze taak slaagt kan dit positieve invloed hebben op het zelfbeeld van het kind.

Uit de nul- en eindmeting is gebleken dat de deelnemende kinderen tevreden zijn met wat ze kunnen. Daar tegenover staat dat minder dan helft van de respondenten aangeeft zelfvertrouwen te hebben. Dit staat recht tegenover het antwoord dat geconcludeerd kan worden uit de afgenomen interviews. Hierin geven de respondenten aan dat zij zelfvertrouwen hebben en dat aan het einde dit verbeterd is ten opzichte van het begin van de deelname.

De begeleiding bij Playing for Success scoort hoog. De respondenten geven aan dat de begeleiding leuk is en dat ze veel uitleg krijgen wanneer iemand iets vraagt. Binnen Playing for Success zijn veel vrouwelijke begeleiders aanwezig. Sommige respondenten geven aan het fijn te vinden wanneer er meer mannelijke begeleiders aanwezig zouden zijn.

Uit verder onderzoek is gebleken dat een betere verdeling binnen de groepen bewerkstelligt moet worden. De groepssamenstelling vinden sommige respondenten niet leuk, omdat er veel drukke en irritante kinderen in de groep zitten. Hierdoor voelen ze zich niet op hun gemak en durven ze minder goed iets te zeggen. Dit heeft invloed op het zelfbeeld van deze kinderen. Gedurende het project hebben de kinderen geleerd samen te werken en positiever op elkaar te reageren. Niet meteen boos worden of bemoeien met andere kinderen.

Terugkomend op de hoofdvraag wat het effect van Playing for Success op het zelfbeeld van kinderen tussen de negen en veertien jaar is, kan er geconcludeerd worden dat een aantal factoren hierin meespelen.

Een van de factoren die effect heeft op het zelfbeeld is het trainen van motorische vaardigheden. Door positieve bewegingservaringen te herhalen, krijgt het kind een beter zelfvertrouwen en zelfbeeld. Daarnaast draagt het werken met doelstellingen en positieve feedback bij aan een positief zelfbeeld van de kinderen. De kinderen voelen zich geaccepteerd en kunnen dit gevoel mee naar huis of school nemen.

Een tweede factor die effect heeft op het zelfbeeld is het gebruik van modelling. De kinderen werken samen met NAC spelers aan hun doelstellingen en activiteiten. Zij zullen hun taak op dezelfde manier willen uitvoeren als hun rolmodel. Wanneer dit slaagt, draagt dit bij aan een positief zelfbeeld.

Vervolgens is er een derde factor die effect heeft op het zelfbeeld. De vorm van begeleiding draagt bij aan een positief effect op het zelfbeeld. De kinderen krijgen alle aandacht die ze vragen elke keer weer opnieuw. Voor de deelnemende kinderen is dit fijn, omdat zij zo het gevoel krijgen dat er naar ze geluisterd wordt en dat ze serieus genomen worden. Dit geeft weer een stukje acceptatie bij de kinderen die zij nodig hebben, zoals hierboven beschreven.

Ten slotte is er nog een factor die effect heeft op het zelfbeeld. De groepsindeling is ook van belang als het gaat om het verbeteren van het zelfbeeld bij de kinderen. De groepsindeling kan verbeterd worden, omdat er nu teveel drukke en irritante kinderen in de groep zitten. Hierdoor worden sommige kinderen ondergesneeuwd en heeft het project te weinig effect op het zelfbeeld van deze kinderen.

8. AANBEVELINGEN

Vanuit de conclusie zijn de volgende aanbeveling geformuleerd om het project Playing for Success te optimaliseren.

1. **Groepsindeling**- voor sommige kinderen is het belangrijk hoe de groepsindeling samengesteld is. Het ene kind heeft meer zelfvertrouwen dan het andere kind. Wanneer binnen een groep een aantal drukke of dominante kinderen aanwezig zijn, kan dit lastig functioneren zijn voor rustige of verlegen kinderen. Een doelstelling van het project is om de kinderen een boost te geven als het gaat om het zelfvertrouwen. Een goede en voorbedachte groepsindeling kan effect hebben op het functioneren van kinderen en uiteindelijk op het zelfbeeld van deze kinderen.
2. **Meer gebruik rolmodellen**- tijdens het project komen er regelmatig NAC spelers meedraaien als de kinderen aanwezig zijn. Gebleken is dat de kinderen dit als leuk ervaren en veel van leren. Door het gebruik van rolmodellen ervaren kinderen succesmomenten, wat bijdraagt aan een positief effect op het zelfbeeld.
3. **Trainen van motorische vaardigheden**- uit geraadpleegde bronnen is gebleken dat het trainen van motorische vaardigheden effect heeft op het zelfvertrouwen en zelfbeeld van kinderen. Hier wordt op dit moment nog onvoldoende aandacht aan gegeven binnen het project. Dit kan uiteindelijk nog meer effect opleveren bij de kinderen.

Deze aanbevelingen worden verder uitgewerkt in het beroepsproduct, het implementatieplan. Hierin wordt aangegeven welke elementen uit het project Playing for Success geoptimaliseerd kunnen worden om het effect op het zelfbeeld van kinderen in de leeftijd negen tot veertien jaar te optimaliseren.

9. NADER TE BESCHOUWEN

Gedurende het onderzoek is gebleken dat het project Playing for Success daadwerkelijk effect heeft op het zelfbeeld bij kinderen. Het zelfbeeld meten van kinderen is erg lastig. Kinderen kunnen zelf aangeven dat hun zelfbeeld verbeterd is, maar vinden het lastig om te vertellen hoe dit komt. Er zijn een aantal factoren die bijdragen aan het effect op het zelfbeeld van de kinderen en een mogelijke verbetering.

Tijdens het onderzoek is gebleken dat er kritisch gekeken kan worden naar de methode die gebruikt is om het effect van het zelfbeeld te meten, deze bleek niet geheel relevant te zijn. De nul- en eindmeting geeft onvoldoende weer wat het effect van het project is op het zelfbeeld van kinderen. Kinderen kunnen kiezen uit een score tussen een en tien. Om hier uiteindelijk een goede conclusie uit te trekken is lastig. Wanneer kinderen veel verschillende en uit elkaar liggende antwoorden geven kan er geen duidelijke conclusie getrokken worden. Wanneer er volgend jaar weer kinderen deelnemen en er gekeken gaat worden naar het effect van die groep op het zelfbeeld, zal er een andere methode gevonden moeten worden om kinderen te ondervragen. Antwoorden als juist of onjuist zullen meer inzicht geven en een beter antwoord vormen om een conclusie te kunnen trekken.

Opvallend was een antwoord dat een respondent gaf tijdens het onderzoek. Deze respondent gaf aan dat de begeleiding goed was, maar dat zij niet consequent zijn. Dit bracht verwarring bij hem op, waarom hij soms niet goed kon functioneren. Dit kan een punt zijn wat in een vervolg onderzoek onderzocht kan worden.

Dit onderzoek is niet generaliseerbaar bij andere instellingen. Het onderzoek is gericht op het project Playing for Success, te NAC Breda.

LITERATUURLIJST

- BndeStem. (2012). Deelname aan Playing for Succes in Breda verdrievoudigd. Verkregen op 10 november, 2013 van http://www.bndestem.nl/regio/breda/deelname-aan-playing-for-success-in-breda-verdrievoudigd-1.221721?ref=search_form
- Boerboom, S. & Schoot, C. van der. (2010). Ik heb er kijk op!. Verkregen op 6 maart 2014 van <http://www.oso-windesheim.nl/files/File/Praktijkonderzoek%20Caroline%20van%20der%20Schoot.pdf>
- Brutsaert, H. (1993). School, gezin en welbevinden. Verkregen op 28 mei, 2014 van http://books.google.nl/books?hl=nl&lr=&id=_uMNdz6aLV0C&oi=fnd&pg=PA9&dq=sociaal+emotioneel+welbevinden&ots=bDz8vr5p46&sig=eJ6ZJwQg5WOb8du42hwCb3QiuRQ#v=onepage&q&f=false
- Donk, C. van der. & Lanen, B. van. (2013). Praktijkonderzoek in zorg en welzijn. Bussum, Nederland: Coutinho.
- Erikson, E. (2002). Erik Erikson: het fundamenteel de identiteitsontwikkeling. Verkregen op 10 juni, 2014 van http://www.hjk-online.nl/assets/documentenservice_zen/hjk/archief/2002/10_juni_2002/jrg29-juni2002-vos-vertrouwenkrijgeninjezelfendewereld-erikeriksonhetfundamenteelvertrouwenvoordevidentiteitsontwikkeling.pdf
- Jansen, P. & Kort, I. de. (2009). Playing for Succes Nederland. 's-Hertogenbosch, Nederland: KPC Groep
- Kohnstamm, R. (2009). Kleine ontwikkelingspsychologie I. Houten, Nederland: Bohn Stafleu van Loghum
- Kohnstamm, R. (2009). Kleine ontwikkelingspsychologie II. Houten, Nederland: Bohn Stafleu van Loghum
- Luteijn, F., Starren, J., & Dijk, H. van (2001) Nederlandse Persoonlijkheidsvragenlijst: handleiding. Lisse, Swets Test Publishers.
- Medicinfo. (2003). Levensfase basisschool kind. Verkregen op 20 november, 2013 van <http://www.medicinfo.nl/twa.00.02/>
- Michelbrink (2010). Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn. Amsterdam, Nederland: Uitgeverij SWP Amsterdam.
- Mulligen, van. W., Gieles, P., Nieuwenbroek, A. (2001). Tussen thuis en school. Leuven, België: Uitgeverij Acco
- NACBreda. (2013). Streetleague en Playing for Succes. Verkregen op 20 november, 2013 van <http://www.nac.nl/p5111/Teamplay@NAC.html>
- NJI. (2013). Competentiebelevingsschaal voor Kinderen. Verkregen op 1 maart, 2014 van [http://www.nji.nl/nl/Kennis/Databanken/Competentiebelevingsschaal-voor-Kinderen-\(CBSK\)](http://www.nji.nl/nl/Kennis/Databanken/Competentiebelevingsschaal-voor-Kinderen-(CBSK))
- NJI. (2008). Oorzaken van voortijdig schoolverlaten. Verkregen op 12 januari, 2014 van http://www.nji.nl/nl/Risicofactoren_VoortijdigSchoolverlaten.pdf
- NJI. (2010). Wat werkt bij het voorkomen van voortijdig schoolverlaten? Verkregen op 12 januari, 2014 van http://www.nji.nl/nl/WatWerkt_VoortijdigSchoolverlaten.pdf

Opvoedadvies. (2012). Het zelfbeeld van kinderen. Verkregen op 21 november, 2013 van <http://www.opvoedadvies.nl/zelfbeeld.htm>

Psychologenpraktijk Maas en Waal. (2014). Verminderd zelfvertrouwen/negatief zelfbeeld. Verkregen op 1 maart, 2014 van <http://www.psychologenpraktijkmaasenwaal.nl/verminderd-zelfvertrouwen-negatief-zelfbeeld/>

Psycon. (N.D). Observeren. Verkregen op 1 maart, 2014 van <http://www.psycon.nl/data/observeren.html>

Sanders, P., & Sanders, L. (2006). Understanding academic confidence. Psychology Teaching Review, 12(1), 29-42. Verkregen via <http://www.bpsshop.org.uk/>

SpringerLink. (2006). De module zelfbeeld in een groep: werkwijze en eerste bevindingen. Verkregen op 21 november, 2013 van <http://link.springer.com/article/10.1007/BF03060431#page-1>

Stegeman, H. (2007). Effecten van sport en bewegen op school. Verkregen op 1 maart, 2014 van <http://www.sports-media.be/links/gezond-bewegen-school.pdf>

Woltjer, G. & Janssens, H. (2010). Hoe ga je om met kinderen op school? Houten, Nederland: Noordhoff Uitgevers

BIJLAGEN

Bijlage 1 Vragenlijst interview

Vragenlijst Playing for Success en het zelfbeeld

Naam:
Leeftijd:
Groep:
Datum:

Beste deelnemers van Playing for Success,

Aan het begin van de 10 weken die jullie gaan deelnemen aan Playing for Success hebben jullie een vragenlijst ingevuld. Aan het einde van de 10 weken vullen jullie deze vragenlijst nog een keer in. Hiermee kunnen wij zien wat jullie van Playing for Success vinden en wat je ervan geleerd hebt. Ik ben bezig met een onderzoek vanuit mijn eigen school in Rotterdam. Hiervoor wil ik jou graag een paar vragen stellen.

Playing for Success

1. Wat verwachtte jij van Playing for Success aan het begin van de deelname?

.....
.....
.....
.....

2. Wat verwachtte jij te leren bij Playing for Success?

.....
.....
.....
.....

3. Hoe was het om deel te nemen aan Playing for Success?

Wat was er leuk?

Wat was er niet of minder leuk?

.....
.....
.....
.....

4. Wat heb je geleerd bij Playing for Success?

.....
.....
.....
.....

5. Hoe was de begeleiding die je kreeg tijdens de deelname?

.....
.....
.....
.....

6. Moet er iets veranderen aan de begeleiding?

Nee, hoezo niet?

Ja, wat zou er veranderd moeten worden?

.....

.....

.....

.....

Zelfbeeld

7. Waarom wilde jij graag meedoen aan Playing for Success?

.....

.....

.....

.....

8. Hoe zag jij jezelf voordat je mee deed aan Playing for Success?

(zelfvertrouwen, uiterlijk, intelligentie etc.)

.....

.....

.....

.....

9. Wilde jij iets aan jezelf veranderen tijdens de deelname aan Playing for Success?

Ja, wat wilde je veranderen?

Nee

.....

.....

.....

.....

10. Hoe zie jij jezelf na het deelnemen aan Playing for Success?

Ben je veranderd?

Ja, wat dan?

Nee, ben helemaal hetzelfde gebleven?

.....

.....

.....

.....

11. Heb je meer, minder of hetzelfde zelfvertrouwen na jouw deelname aan Playing for Success?

.....

.....

.....

.....

Evaluatie

12. Is er iets wat voor jou anders had gemoeten bij Playing for Success?

.....

.....

.....

.....

13. Wat had je graag nog willen doen of willen leren?

.....

.....

.....

.....

Bijlage 2 Nul- en eindmeting

Voornaam:
 Achternaam:
 Datum:

Groep: basisschool/voortgezet onderwijs/middelbaar beroepsonderwijs*
 Afname: aan het begin van het project/aan het einde van het project/een half jaar na deelname
 aan het project*

Hieronder vind je een aantal uitspraken. Geef iedere uitspraak een rapportcijfer tussen 1 en 10.
 Als je een 10 geeft, dan geldt deze uitspraak altijd voor jou. Als je een 1 geeft, dan geldt deze
 uitspraak helemaal niet voor jou.

Geldt helemaal niet voor mij

1 2 3 4 5 6 7 8

Geldt altijd voor mij

9 10

Als ik een probleem tegenkom, dan los ik dat zelf op.	Cijfer:
Als ik een opdracht krijg, denk ik altijd dat het mij gaat lukken.	Cijfer:
Ik ben tevreden met wat ik kan.	Cijfer:
Ik blijf rustig als ik merk dat ik iets niet kan.	Cijfer:
Als anderen iets zeggen wat niet waar is, dan reageer ik daar op.	Cijfer:
Ik ga graag naar school.	Cijfer:
Als ik het ergens niet mee eens ben,	
dan kan ik dat op een rustige manier zeggen.	Cijfer:
Bij het uitvoeren van een taak let ik er op wat anderen willen.	Cijfer:
Ik voer opdrachten zelf uit.	Cijfer:
Andere kinderen spelen graag met mij.	Cijfer:
Ik leer graag nieuwe dingen.	Cijfer:
Als anderen mij iets vragen wat ik niet wil doen, dan doe ik het niet.	Cijfer:
Bij het uitvoeren van een taak doe ik mijn best.	Cijfer:
Als ik iets spannend vind, lukt het me toch om zo goed mogelijk te presteren.	Cijfer:
Ik geef andere kinderen complimenten.	Cijfer:
Als ik kritiek krijg, raak ik niet in de war.	Cijfer:
Ik heb zelfvertrouwen.	Cijfer:
Als het nodig is, vraag ik om hulp.	Cijfer:
Ik vind het niet erg om een fout te maken.	Cijfer:
Ik vind het belangrijk wat anderen van mij vinden.	Cijfer:
Ik voel mij op school thuis in de klas.	Cijfer:
Als iets tegen zit, dan geef ik het niet snel op.	Cijfer:
Bij het uitvoeren van een taak accepteer ik dat de een iets	
beter kan dan de ander.	Cijfer:
Als ik iets heb afgesproken met de ander, dan houd ik me daar ook aan.	Cijfer:
Ik pieker nooit.	Cijfer:
Als ik iets moet doen, dan begin ik er meteen aan.	Cijfer:
Ik ben een vrolijk kind.	Cijfer:
Ik speel meestal samen met andere kinderen.	Cijfer:
Ik heb minstens één goede vriend(in) van mijn eigen leeftijd.	Cijfer:
Ik kan me goed concentreren.	Cijfer:
Andere kinderen werken graag met mij samen.	Cijfer:
Ik word niet gepest.	Cijfer:

Bedankt voor het invullen!

Bijlage 3 Codeboom interviews

Hoofdcategorie	Subcategorieën	Resultaat: Interview
Verwachtingen	- Deelname aan Playing for Success	Kind 1 Aan het begin dacht ik dat het saaier zou zijn, maar het is super leuk. Ik vind alles leuk. Kind 2 Ik dacht dat het best leuk zou zijn en leerzaam. Ik hoopte met computers te gaan werken. Kind 3 Ik had niet verwacht dat we zoveel spelletjes zouden gaan doen. Meer oefenen voor de middelbare school en werken aan de wensopdracht. Kind 4 Ik had verwacht dat het leuk was, interessant en was benieuwd naar wat we gingen doen. Kind 5 Ik had verwacht dat het leuk was met andere kinderen samenwerken. Werken in het stadion en interviews met spelers van NAC. Kind 6 Ik wist niet wat het was. Ik dacht dat we veel zelf moesten doen en dat we veel konden vragen. Leren over de middelbare school. Kind 7 Soort van spelend leren. Veel doen in het stadion, spelers interviewen en opdrachten in het stadion. Kind 8 Ik had verwacht dat het leuk zou worden en dat we veel zouden leren. Kind 9 Ik had verwacht dat het wel leuk zou worden. Veel leren en voetballen in het stadion. Kind 10 Middelbare school dingen leren en dat het veel werk zou zijn. Kind 11 Leren op een speelse manier. Dat het makkelijk zou zijn en veel in het stadion zouden doen. Kind 12 Ik had verwacht dat het leuk en gezellig zou zijn. Veel zouden samenwerken en werken met computers.
Leren	- Leren bij Playing for Success - Samenwerken	Kind 1 Positief blijven naar iedereen ook naar mezelf. Met respect met elkaar omgaan. Kind 2 Interview maken. Werken met computers en een planning maken. Kind 3 Plannen en samenwerken. Kind 4 Niet met andere mensen bemoeien. Kind 5 Brief schrijven en in elkaar zetten. Kind 6 Wisselingen van lokaal. Op een bepaalde tijd ergens anders zijn. Dingen over NAC Breda. Kind 7 Spelers interviewen. Vragen maken voor het interview. Werken met computers. Meer zelfvertrouwen door het interviewen van spelers. Ik vind deze spelers echt heel goed en wil later zelf ook zo worden. Kind 8 Brief schrijven. Geleerd hoe sommige mensen in elkaar zitten. Niet meteen agressief worden. Als ik langer met iemand werk gaat dat vanzelf. Kind 9 Leswisselingen en emotiekaartjes. Kind 10 Samenwerken met andere kinderen. Leren met andere kinderen omgaan. Kind 11 Hoe het stadion eruit ziet. Geleerd hoe ik met mijn agenda om moet gaan, plannen en een rooster maken en volgen. Kind 12 Werken met computers, samenwerken en hoe het NAC stadion eruit ziet.

Hoofdcategorie	Subcategorieën	Resultaat: Interview
Begeleiding	- Ondersteuning - Vragen stellen - Veranderingen begeleiding	Kind 1 Leuke begeleiding, zorgzaam en aardig voor kinderen. Hoeft niks te veranderen, precies goed Kind 2 Wel aardig, leuk en gezellig. Alles is goed, hoeft niks te veranderen. Kind 3 Goede begeleiding. Vertellen veel en geven goede uitleg. Er hoeft niks te veranderen. Leuk met meisjes begeleiders. Ze geven snel en veel uitleg. Kind 4 Goed. Helpen goed en goede uitleg. Hoeft niks te veranderen. Misschien meer mannen als begeleiders. Kind 5 Goed. Negeren je niet. Geven goed antwoord als je een vraag hebt en helpen goed. Meer jongens begeleiders. Kind 6 Sommige begeleiders leuk, sommige minder leuk. Van mij mag het wel veranderen. Allemaal op dezelfde manier ingrijpen. De een geeft eerst een waarschuwing, de andere grijpt meteen in. Dit vind ik heel verwarrend. Kind 7 Goed. Leiden goed rond. Hoeft niks te veranderen. Kind 8 Goed. Geven veel uitleg en zijn niet streng maar aardig. Hoeft niet iets te veranderen. Misschien soms meer jongens als begeleiders, maar dat ligt aan de opdracht die we doen. Kind 9 Heel goed. Soms streng maar wel goed. Leuker als er meer jongens als begeleiders waren. Kind 10 Heel leuk. Meneer Mart is leuk en we leren veel. Hoeft niks te veranderen. Kind 11 Goed, zijn er als je ze nodig hebt. Mogen soms wel iets strenger zijn. Kind 12 Normaal, aardig en helpen altijd goed. Hoeft niks te veranderen, ik ben tevreden.
Motivatatie	- Deelname Playing for Success	Kind 1 Inspiratie. Jean ging erheen en dat is mijn beste vriend. Eerder weg van school. Kind 2 De juf heeft me opgegeven. Het leek mij leuk, omdat het van NAC is. Kind 3 Zelfvertrouwen Kind 4 De juf zei dat het leuk zou zijn. Ik vertrouw de juf. Kind 5 Ik dacht dat het leuk zou zijn. Dat zei mijn neef ook die heeft ook een keer meegedaan. Kind 6 Omdat ik hoopte dingen te leren voor de middelbare school. Kind 7 Ik moest van mijn moeder. Kind 8 Ik ben slordig en kan geen goede planning maken. Hoop ik hier te leren. Mag ik eerder weg van school. Kind 9 Leek me leuk. Half uur eerder weg van school. Kind 10 Dingen leren van mijn nieuwe school en over NAC. Kind 11 Leuk voor mezelf. Goed voor mezelf. Dat ik meer leer dan op school, leren zonder boeken. Kind 12 Jullie hebben mij overtuigd. Ik wist niet dat het bestond.

Hoofdcategorie	Subcategorieën	Resultaat: Interview
Zelfvertrouwen	- Zelfbeeld - Veranderen aan jezelf	Kind 1 Ik vind mezelf behulpzaam, help graag mensen. Ik wil niet in problemen raken, maar kom dat soms door anderen. Ik ben niet snel boos, soms een beetje gestrest en dan ga ik huilen. Ik wil graag leren geen ruzie meer te zoeken of maken met anderen. Respect voor anderen, PFS helpt me daarbij. Niet meteen op los slaan als iemand me ettert. Aan het einde heb ik hetzelfde zelfvertrouwen. Kind 2 Ik vind mezelf sportief, wel aardig en soms behulpzaam. Ik wil door PFS meer zin in school krijgen en minder zenuwachtig zijn voor een spreekbeurt of mijn interview met Poepon. Aan het einde heb ik meer zelfvertrouwen. Kind 3 Ik vind mezelf aardig en blij. Ik durf veel en kan goed samenwerken. Ik wil graag meer zelfvertrouwen en leren over de middelbare school. Aan het einde heb ik meer zelfvertrouwen. Kind 4 Ik ben normaal, maar bruin. Ik kan soms gemeen zijn als ik boos ben. Ik help niet graag andere kinderen. Ik wil leren minder boos te zijn. Ik denk dat ik na PFS meer zelfvertrouwen heb, maar ik weet niet waarom. Kind 5 Ik ben sportief, leuk en niet al te druk. Ik wil leren hoe je moet omgaan met irritante kinderen, omdat ik snel boos kan worden. Aan het einde heb ik hetzelfde zelfvertrouwen. Kind 6 Ik ben een verschillende jongen, soms heel goed samenwerken met andere kinderen soms niet. Soms heel druk, soms heel rustig. Het ligt aan andere kinderen hoe ik ben. Aan het begin had ik niet veel zelfvertrouwen, nu iets meer. Aan het einde heb ik meer zelfvertrouwen. Kind 7 Ik ben een rustige en lieve jongen. Ik wil niks aan mezelf veranderen. Ik wil alleen minder druk zijn en me beter kunnen concentreren in de klas. Aan het einde heb ik meer zelfvertrouwen, omdat ik veel heb geleerd en veel heb samengewerkt. Kind 8 Ik ben normaal, druk en speel met veel dingen. Ik wil leren minder te spelen met dingen en minder druk zijn. Aan het einde heb ik meer zelfvertrouwen. Kind 9 Ik ben een beetje agressief en bazig. Ik observeer veel. Ik wil leren soms aardiger te zijn en niet meteen te praten. Aan het einde is mijn zelfvertrouwen hetzelfde. Dit leer ik door mijn ouders en door mezelf. Kind 10 Ik ben een drukke jongen, soms rustig. Ik wil graag kok worden. Ik durf niet in een achtbaan. Aan het einde denk ik dat ik meer zelfvertrouwen heb, omdat ik veel leer bij PFS. Dingen die ik niet op school leer. Ik durf al steeds meer te zeggen. Kind 11 Ik ben een normale jongen, heb veel hobby's. Ik ben een zelfverzekerde aardige jongen. Ik wil leren zelf een interview te geven aan een NAC speler. Aan het einde heb ik iets meer zelfvertrouwen, doordat ik veel heb geleerd hier door vragen te stellen. Kind 12 Ik ben aardig, soms heel boos, maar wel eerlijk. Eerlijk tegen mensen die ook niet tegen mij liegen. Aan het einde is mijn zelfvertrouwen hetzelfde.

Hoofdcategorie	Subcategorieën	Resultaat: Interview
Evaluatie	- Verandering Playing for Success - Willen leren of willen doen	Kind 1 Er hoeft niks te veranderen. Leren nog meer respect te hebben voor andere kinderen. Kind 2 Ik had graag meer dingen zelf willen doen, zelf rondlopen en meer zelf doen. Ik leer meer door dingen zelf te doen. Kind 3 Ik had graag meer buiten gedaan. Ik leer dingen die ik zelf graag wil leren. Meer aandacht voor agenda en plannen. Kind 4 Ik had graag meer NAC spelers gezien. Rekenen leren op een leuke manier. Bij 5 x waarschuwen moet diegene naar huis. Kind 5 Betere verdeling van de kinderen. Meer rustige kinderen in een groep. Kind 6 Begeleiders hetzelfde reageren. Meer tijd in rooster en leswisselingen. Kind 7 Meer rustige kinderen in een groep. Niet perse meisjes in de groep. Kind 8 Minder vervelende kinderen in de groep. Meer aandacht voor plannen. Kind 9 Andere verdeling in de groep. Voor de rest hoeft er niks anders. Kind 10 Meer spelletjes. Ik ben best verlegen en durf in deze groep niet zoveel te zeggen. Kind 11 Ik zou graag een grotere studio willen en meer zelf ontwerpen. Meer aandacht voor leren plannen. Kind 12 De wensopdracht uitgebreider, meer keuze mogelijkheden. Hoeft verder niks te veranderen.

Bijlage 4 Uitwerking nul- en eindmeting

Stelling	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	K11	K12
Als ik een probleem tegenkom, dan los ik dat zelf op.	8 10	1 8	8 5	5 9	7 6	8 9	4 5	10 10	1 1	10 10	7 9	5 6
Als ik een opdracht krijg, denk ik altijd dat het mij gaat lukken.	8 8	8 8	6 7	5 5	10 8	10 1	1 5	7 10	10 10	8 8	9 2	10 10
Ik ben tevreden met wat ik kan.	9 10	10 10	10 10	10 10	8 7	10 10	9 10	10 10	10 10	10 10	10 10	10 10
Ik blijf rustig als ik merk dat ik iets niet kan.	8 6	9 9	5 3	10 10	7 4	10 10	4 10	1 7	1 10	10 7	9 9	10 9
Als anderen iets zeggen wat niet waar is, dan reageer ik daar op.	9 10	10 10	6 4	5 5	3 5	6 5	9 10	10 8	1 10	7 10	7 8	4 6
Ik ga graag naar school.	7 4	1 1	4 6	5 5	10 2	10 10	1 1	1 1	10 10	10 10	6 5	10 10
Als ik het ergens niet mee eens ben, dan kan ik dat op een rustige manier zeggen.	8 8	10 7	5 2	5 10	7 7	9 10	5 3	1 7	10 10	10 8	8 10	4 6
Bij het uitvoeren van een taak let ik er op wat anderen willen.	8 7	3 4	7 7	5 5	6 8	3 5	3 5	1 7	1 1	10 8	6 10	10 10
Ik voer opdrachten zelf uit.	7 8	7 8	9 8	9 5	2 9	10 8	2 10	10 8	10 10	8 8	8 10	5 8
Andere kinderen spelen graag met mij.	9 8	10 10	8 8	5 5	9 10	8 10	2 1	10 9	10 10	6 10	8 10	9 9
Ik leer graag nieuwe dingen.	10 10	10 7	7 9	10 10	10 6	10 10	3 1	10 8	10 10	10 8	7 8	10 10
Als anderen mij iets vragen wat ik niet wil doen, dan doe ik het niet.	10 7	10 10	8 4	5 5	10 5	3 10	9 10	8 5	1 10	10 7	5 5	10 10
Bij het uitvoeren van een taak doe ik mijn best.	8 9	10 8	9 9	10 10	10 9	10 10	10 7	9 8	10 10	10 8	10 10	10 10
Als ik iets spannend vind, lukt het me toch om zo goed mogelijk te presteren.	8 9	10 8	7 9	10 5	8 9	10 10	1 7	10 8	10 10	10 7	9 10	7 9
Ik geef andere kinderen complimenten.	7 6	10 4	6 6	5 5	7 7	8 8	1 7	7 5	10 10	8 7	5 3	5 6
Als ik kritiek krijg, raak ik niet in de war.	7 9	10 5	7 1	5 10	4 6	1 9	1 7	6 7	10 10	10 7	7 10	2 6
Ik heb zelfvertrouwen.	10 10	8 7	5 3	10 5	9 7	10 10	4 7	10 9	10 1	10 10	10 10	10 10
Als het nodig is, vraag ik om hulp.	8 10	10 10	7 7	10 5	8 5	10 10	4 9	10 8	10 10	10 10	9 10	7 6
Ik vind het niet erg om een fout te maken.	8 10	10 9	6 7	5 1	6 4	10 10	2 10	10 10	10 10	10 10	10 8	10 10
Ik vind het belangrijk wat anderen van mij vinden.	1 1	8 6	10 10	1 1	4 3	5 1	7 1	1 3	10 10	10 10	8 9	1 10
Ik voel mij op school thuis in de klas.	8 9	10 10	8 8	5 10	10 9	10 10	6 1	1 1	10 10	10 10	9 9	10 10
Als iets tegen zit, dan geef ik het niet snel op.	8 10	9 8	9 8	10 10	3 10	8 10	1 10	10 8	10 10	10 10	9 8	9 7
Bij het uitvoeren van een taak accepteer ik dat de een iets beter kan dan de ander.	8 10	10 10	8 7	9 9	7 9	10 10	4 10	10 9	10 1	10 8	10 9	10 10
Als ik iets heb afgesproken met de ander, dan houd ik me daar ook aan.	10 10	10 8	6 5	9 5	4 7	9 10	3 1	7 9	6 10	10 10	10 10	5 8

Stelling	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	K11	K12
Ik pieker nooit.	9 7	6 7	5 4	5 10	2 6	8 5	4 1	8 1	10 10	8 7	8 8	10 10
Als ik iets moet doen, dan begin ik er meteen aan.	8 8	10 7	8 7	5 5	3 7	10 10	4 1	6 6	10 10	10 8	8 9	10 10
Ik ben een vrolijk kind.	8 9	8 8	9 10	9 5	8 5	10 10	9 7	10 7	10 10	10 10	10 10	10 10
Ik speel meestal met andere kinderen.	10 10	10 10	10 7	10 10	9 10	8 10	6 7	10 8	10 10	10 10	9 10	9 9
Ik heb minstens 1 goede vriend(in) van mijn eigen leeftijd.	6 7	10 10	7 9	10 10	10 10	10 10	10 10	10 9	1 1	10 10	10 10	10 10
Ik kan me goed concentreren.	9 10	7 8	6 7	5 5	3 7	10 8	6 1	6 4	10 10	10 10	9 8	9 5
Andere kinderen werken graag met mij samen.	8 8	10 10	8 8	5 5	10 9	10 10	8 1	8 8	10 10	10 10	8 9	10 10
Ik word niet gepest.	10 10	10 10	10 1	10 10	10 1	10 10	10 10	8 2	10 10	10 1	10 10	10 10

Playing for Success

Implementatieplan

Optimaliseren Playing for Success

Auteur: Floor van den Maagdenberg

09-06-2014

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Verantwoording implementatie aanbevelingen	5
<i>2.1 Groepsindeling</i>	5
<i>2.2 Meer gebruik rolmodellen</i>	6
<i>2.3 Trainen van motorische vaardigheden</i>	6
3. Voorstel voor opzet en uitvoering implementatie	7
<i>3.1 Groepsindeling</i>	
<i>3.2 Meer gebruik rolmodellen</i>	
<i>3.3 Trainen van motorische vaardigheden</i>	
Literatuurlijst	9

1. Inleiding

Als aanvulling op het onderzoek naar het effect van Playing for Success op het zelfbeeld van kinderen in de leeftijd van negen tot veertien jaar volgt hier het implementatieplan. Hierin worden aanbevelingen gedaan die voortgekomen zijn uit het onderzoek. Deze aanbevelingen worden verder toegelicht, onderbouwd en uitgewerkt. Om deze aanbevelingen toe te passen wordt er een voorstel gedaan voor uitvoering en implementatie.

2. Verantwoording implementatie aanbevelingen

Na het beantwoorden van de hoofdvraag en het trekken van de conclusie zijn er aanbevelingen opgesteld gericht op het optimaliseren van het project Playing for Success. Deze aanbevelingen worden hieronder toegelicht en verantwoord.

Aanbeveling 1- Groepsindeling

Voor sommige kinderen is het belangrijk hoe een groep samengesteld is. Het ene kind heeft meer zelfvertrouwen dan het andere kind. Wanneer binnen een groep een aantal drukke of dominante kinderen aanwezig zijn, kan dit lastig functioneren zijn voor rustige of verlegen kinderen. Een doelstelling van Playing for Success is om de kinderen een boost te geven als het gaat om het zelfvertrouwen. Een goede en voorbedachte groepsindeling kan effect hebben op het functioneren van kinderen en uiteindelijk op het zelfbeeld van deze kinderen.

Binnen een groep, in dit geval een groep kinderen, is er altijd sprake van interactie tussen de kinderen. Ieder kind heeft een bepaalde invloed binnen een groep en iedereen beïnvloedt elkaar. Dit kan op een positieve of negatieve manier (Woltjer & Janssens, 2010).

Een tweede belangrijk kenmerk is dat de personen in de groep meestal overeenkomsten hebben. Wanneer er gekeken wordt naar het project, hebben deze kinderen de overeenkomst dat ze onderpresteren op school en behoefte hebben aan extra aandacht voor schoolse vaardigheden en het verbeteren van het zelfvertrouwen en het zelfbeeld.

Vanaf het moment dat een kind wordt geboren heeft het kind de behoefte bij een bepaalde groep te horen. Groepen zijn er om jezelf te definiëren wie je bent, en wie anderen zijn. Het vormt de identiteit van mensen wat belangrijk is voor de sociaal-emotionele ontwikkeling (Kohnstamm, 2009).

Binnen wat voor groep je hoort is belangrijk voor mensen, ook voor kinderen. Binnen een bepaalde groep leert een kind normen en waarden, regels en sociaal wenselijk gedrag. Iedereen blijft continue leren en doet ervaringen op. In het dagelijks leven wordt er constant nieuwe informatie toegevoegd vanuit verschillende gebieden. Ieders gedrag is voortdurend beïnvloedbaar. Aanleg speelt daarin ook een rol. De leercapaciteit van mensen is bepalend in hoeverre iemand met iemand omgaat en tot wat hij of zij in staat is op te nemen of te leren (Kohnstamm, 2009). Binnen Playing for Success wordt er aandacht besteedt aan het reageren en leren omgaan met andere kinderen. Hoe iemand met iemand anders omgaat zit in de genen, maar kan ook zeker beïnvloedt worden door middel van gedrag aanleren of veranderen.

Vaak worden kinderen geplaatst in een groep. Bijvoorbeeld door aanmelding. In welke groep het kind terecht komt wordt niet gekozen door het kind zelf of de ouders.

Er zijn verschillende onderzoeken gedaan naar groepsindelingen en het effect op kinderen binnen een groep. Schachter (1959) is een van die onderzoekers. Hij heeft onderzoek gedaan naar het fenomeen angst binnen een groep. Angst roept affiliatie op. Wanneer een kind zich angstig voelt binnen een groep, zal hij of zij zoeken naar veiligheid. Andere mensen binnen de groep kunnen deze veiligheid bieden voor het angstige kind. Dit kan alleen wanneer deze veiligheid ook echt geboden wordt door andere kinderen. Er moet een zeker veiligheidsgevoel binnen de groep aanwezig zijn.

Om een positief zelfbeeld bij het kind te ontwikkelen is er een positief groepsklimaat nodig. Een kind kan zich pas optimaal ontwikkelen wanneer hij of zij zich veilig voelt binnen een groep. Verschillen qua kinderen binnen een groep hoeft geen problemen te geven, maar respect voor elkaar is belangrijk. Een kind moet zich binnen de groep goed en competent voelen en het gevoel krijgen geaccepteerd te worden, anders kan hij of zij zich niet verder ontwikkelen (Engelen, 2007). Kijkend naar Playing for Success is het van groot belang dat een kind met plezier naar de groep komt. Dit is het voornaamste om optimaal te ontwikkelen en een positief zelfbeeld te creëren.

Aanbeveling 2- Meer gebruik rolmodellen

Tijdens het project Playing for Success wordt er gebruik gemaakt van rolmodellen. Regelmatig komen er NAC spelers meedraaien wanneer de kinderen aanwezig zijn. Zij helpen de kinderen met het behalen van hun doelstellingen en doen mee aan activiteiten.

In het dagelijks leven zijn mensen voortdurend bezig met andere mensen. Iedereen kijkt naar andere mensen en vergelijkt zichzelf hiermee. Binnen een groep kinderen kijken kinderen om zich heen om te zien hoe andere kinderen taken uitvoeren. Het zien of visualiseren van taken die

andere mensen uitvoeren in vergelijkbare posities versterkt over het algemeen het gevoel van eigen-effectiviteit op dat gebied (Bandura, 1997).

Uit onderzoek is gebleken dat het gebruik van een rolmodel effect heeft op het ontwikkelen van een positief zelfbeeld bij kinderen. Schunk en Zimmerman (2007) hebben onderzoek gedaan naar modelling. Tijdens de deelname kunnen de kinderen de NAC spelers observeren. Deze kinderen kijken op tegen hun rolmodel en zien dit rolmodel als voorbeeld. Wanneer dit rolmodel een taak succesvol uitvoert, is het kind gemotiveerd deze taak ook uit te voeren. Als hij of zij erin slaagt deze taak goed uit te voeren, kan dit van positieve invloed zijn op het zelfbeeld van het kind. Het rolmodel moet zelfverzekerdheid uitstralen en laten zien hoe de doelstelling behaald kan worden (Bandura, 1997).

Uit de afgenomen interviews is gebleken dat de respondenten aangeven het leuk vinden wanneer de NAC spelers langskomen. Daarnaast is gebleken uit de geraadpleegde bronnen dat het gebruik van rolmodellen effect heeft op het zelfbeeld van kinderen. Binnen Playing for Success zou er meer gebruik gemaakt kunnen worden van rolmodellen, wanneer dit mogelijk is vanuit de voetbalclub NAC Breda.

Aanbeveling 3- Trainen van motorische vaardigheden

Afgelopen jaren is er veel onderzoek gedaan naar de relatie tussen sport en het zelfbeeld van jongeren. Fysiek actieve jongeren denken positiever over zichzelf dan minder actieve jongeren (Biddle, 1993; Brettschneider en Klimek, 1998; Fox, 1999; Gruber, 1986; Shields en Bredemeier, 1995; Whitehead en Corbin, 1997).

Het verhogen van de intrapersonlijke competentie, zoals zelfvertrouwen en zelfbeeld komt door het trainen van motorische vaardigheden. Als een kind steeds positieve, succesvolle en afwisselende bewegingservaringen opdoet, krijgt het kind meer zelfvertrouwen en een beter beeld van zichzelf (Kunst, 2007). Daarbij is het belangrijk dat het kind steeds de mogelijkheid krijgt om nieuwe doelstellingen voor zichzelf te stellen en deze waar te kunnen maken (Bunker, 1991).

Het is belangrijk dat een kind op zo'n moment zijn of haar lichaam positief ervaart en weet hoe hij of zij in een bepaalde situatie moet bewegen of reageren. Wanneer dit het geval is, zal dat effect hebben op het zelfbeeld in positieve zin (Kunst, 2007).

Het opdoen van succeservaringen, plezier krijgen in bewegingen, angsten overwinnen en weten om te gaan met beperkingen, kijkend naar de mogelijkheden zijn daarbij essentieel. Kijken naar wat iemand al kan en herhaal dat, om de succeservaring te laten voelen (Kunst, 2007).

Zoals aangegeven in het onderzoeksverslag is het trainen van motorische vaardigheden een factor dat effect kan hebben op het zelfbeeld bij kinderen. Hier wordt op dit moment nog onvoldoende aandacht aangegeven binnen het project Playing for Success.

3. Voorstel voor opzet en uitvoering implementatie

Aan de hand van de verantwoording van bovenstaande aanbevelingen zal hieronder een opzet gemaakt worden voor de uitvoering van de aanbevelingen gericht op optimalisering van het project Playing for Success.

Aanbeveling 1- Groepsindeling

Om te zorgen dat ieder kind zich optimaal kan ontwikkelen en kan werken aan een positief zelfbeeld is een goede groepsindeling nodig. Zoals hierboven beschreven kan een kind zich pas optimaal ontwikkelen wanneer hij of zij zich veilig voelt binnen de groep.

Voor de deelname aan Playing for Success zal er door de ouders en kinderen zelf een verslag aangeleverd moeten worden met daarin wat hij of zij voor kind is en wat zijn of haar behoeften zijn.

De medewerkers van Playing for Success kunnen deze verslagen naast elkaar leggen en lezen. Zij kunnen kijken hoe ieder kind is en wat de behoeften zijn. Aan de hand van deze informatie kan de groepsindeling gemaakt worden en kunnen de kinderen met dezelfde behoeften en overeenkomsten bij elkaar in de groep geplaatst worden.

Op deze manier zullen alle kinderen individueel de kans krijgen om optimaal te ontwikkelen en te werken aan een positief zelfbeeld.

Aanbeveling 2- Meer gebruik rolmodellen

Het gebruik van rolmodellen is effectief gebleken uit de geraadpleegde bronnen en praktijkonderzoek. Binnen NAC Breda kan er gewerkt worden aan het meer inzetten en het gebruik maken van rolmodellen bij het project Playing for Success.

Om meer gebruik te kunnen maken van de NAC spelers zal dit in overleg gedaan moeten worden met NAC Breda. Er moet gekeken worden of dit mogelijk is en of er NAC spelers zijn die hier aan mee willen werken.

Het is belangrijk dat er vanuit Playing for Success informatie verstrekt wordt over het project zelf en het effect van rolmodellen richting de NAC spelers. Zij moeten weten wat het project inhoudt en wat zij als rolmodel kunnen bijdragen aan het project om de kinderen optimaal te laten ontwikkelen.

Wanneer de NAC spelers zelf niet willen, kan dit alleen maar van negatieve invloed zijn op de kinderen. Zoals hierboven beschreven moet het rolmodel zelfverzekerdheid uitstralen en laten zien hoe de doelstelling behaald kan worden.

Op het moment dat NAC Breda en de spelers toestemmen en mee willen werken kan er in het programma plaats gemaakt worden voor het gebruik van de rolmodellen in bepaalde vormen. Dit om de kinderen samen met hun rolmodellen te laten werken aan hun doelstellingen en hun zelfbeeld.

Aanbeveling 3- Trainen van motorische vaardigheden

Het trainen van motorische vaardigheden is effectief gebleken als het gaat om een positief zelfbeeld bij kinderen. Er wordt binnen het Project Playing for Success op dit moment onvoldoende aandacht gegeven aan het trainen van motorische vaardigheden.

Zoals hierboven aangegeven kunnen de ouders en kinderen voor hun deelname een verslag aanleveren met hoe het kind is en wat zijn of haar behoeften zijn. In dit verslag kan ook aangegeven worden wat voor bewegingsactiviteiten het kind leuk vindt en waar hij of zij goed in is.

Tijdens de deelname kan hier nog extra aan gewerkt worden om het kind succeservaringen op te laten doen. Door verschillende soorten oefeningen en diversiteit aan materiaal te gebruiken ervaart het kind waar hij of zij goed in is en waar er nog behoefte aan is.

Gedurende de activiteiten is het belangrijk dat de kinderen doelstellingen hebben voor zichzelf waar ze aan kunnen werken. Wanneer deze doelstellingen behaald worden, kan dit bijdragen aan een positief effect op het zelfbeeld.

Voor de medewerkers is het van belang dat er aandacht wordt besteed aan spelelementen, samenwerken, interactie tussen de kinderen en vooral plezier.

Door samen deze activiteiten uit te voeren en het kind succesvolle bewegingservaringen op te laten doen, zal het kind zich op zijn of haar gemak voelen binnen de groep en draagt dit bij aan een positief zelfbeeld.

Kijkend naar de aanbevelingen die er geformuleerd zijn kunnen deze op korte termijn ingevoerd worden. Wanneer deze aanbevelingen ingevoerd worden, zal het project nog meer effect hebben op het zelfbeeld van de deelnemende kinderen. De aanbevelingen kunnen in combinatie met elkaar gebruikt worden om het project nog beter zijn werking te laten doen en te optimaliseren.

Literatuurlijst

Bandura, A. (1997). Self-efficacy: The exercise of control. New York: Freeman.

Engelen, René (2007). *Grip op de groep*. Baarn: uitgeverij Bekadidact

Kohnstamm, R. (2009). *Kleine ontwikkelingspsychologie I*. Houten, Nederland: Bohn Stafleu van Loghum

Kohnstamm, R. (2009). *Kleine ontwikkelingspsychologie II*. Houten, Nederland: Bohn Stafleu van Loghum

Kunst, J. (2007). Goede motoriek: de basis van zelfvertrouwen. *Tijdschrift: de wereld van het jonge kind*

Kuppens, Peter. (N.D.). *Psychologie van de individuele verschillen, deel 2*. Universiteit Leuven

Woltjer, G. & Janssens, H. (2010). *Hoe ga je om met kinderen op school?* Houten, Nederland: Noordhoff Uitgevers